

Chrześcijaństwo kościelne głosi dzisiaj śmierć swojego Boga. Gnostyczny punkt widzenia jest w tej kwestii zupełnie odmienny. Gnostyk rozróżnia to co ludzkie, od tego co boskie. Jasnym jest, że duchowy Chrystus nie podlega cierpieniu, nie roni łez, nie poci się, nie umiera. Umiera to co jest cielesne, umiera człowiek Jezus, nie umiera zaś jego Duch. Odwieczny Logos-Chrystus przyodził ciało Jezusa z Nazaretu, zamieszkał w nim, wraz z wszystkimi, ludzkimi uwarunkowaniami. Lecz nigdy nie uległ zniszczeniu. Gdy ciało Jezusa konało, to co boskie opuściło Nazarejczyka. Prawdę tę wyrażają znane słowa umierającego Jezusa na krzyżu:

Boże mój, boże, czemuś mnie opuścił? [Mk 15,34]

Logos jest niezniszczalny, niewzruszony, niecierpieliwy. Wieczna i nieśmiertelna boskość nie może umierać. Nie podlega zmianie, nie podlega prawom czasoprzestrzennym.

Poniżej przedstawiam 5 gnostycznych znaczeń śmierci krzyżowej Jezusa. Liczba 5 nie jest tutaj przypadkowa, ponieważ to szczególnie znacząca liczba w gnostycznym objawieniu. Jeszcze do czasów średniowiecza pentagram (pięcioramienna gwiazda) był mistycznym symbolem używanym przez chrześcijan. 5 ramion pentagramu to pięć ran Chrystusa. Krzyż więc łączy się z Pentagramem, świętym, starożytnym symbolem, powiązany z planetą Wenus.

Pięć gnostycznych znaczeń krzyża

1. Krzyż to śmierć Prawdy na tym świecie. Krzyż był w starożytnym Rzymie narzędziem śmierci dla najgorszych przestępców. Upodlenia człowieka, męki i cierpienia. Krzyż to odpowiednik późniejszej szubienicy albo gilotyny. "Potępiony kto zawisł na drzewie" podaje

Gnostyczne znaczenie Krzyża

Napisany przez Cyprian Sajna
29 marca 2013

Stary Testament. Tę straszną, podłą śmierć zadano Sprawiedliwemu Człowiekowi Jezusowi, który pod inspiracją Ducha głosił nauki światłości, objawiał światu Prawdę, otwarcie krytykował religijną obłudę. Krzyż jest więc symbolem tego, że Sprawiedliwość, Prawda, Światłość symbolicznie zostają na tym świecie zabite. System nie znosi Prawdy i Sprawiedliwości. Władca tego świata nie chce, by światłość zapanowała w sercach ludzkich. Annasz, Kajfasz, rada kapłanów, król Herod, czy rzymski namiestnik Piłat, a więc przedstawiciele światowej władzy, władzy Systemu, krzyżują i mordują Prawdę - Jezusa Chrystusa. Taki jest los każdego otwarcie, stanowczo walczącego o sprawiedliwość - śmierć krzyżowa. Jakże smutny to fakt! Taką jednak prawdę przekazuje nam ten symbol o "czarnym żelaznym więzieniu", systemie, który nienawidzi Boga. Jeśli Jezus był ofiarą prześlągalną, okupem, to jedynie dla pragnącego krwi bóstwa, okrutnego władcy tego świata i Systemu - Demiurga.

2. Ukrzyżowanie ciała. Ciało jest jedynie naszym przejściowym mieszkaniem, zostaliśmy w nie przyodziani. Chrystus przez śmierć swego ciała na krzyżu i przez całą swą mękę ewidentnie pokazał jak niska jest jego wartość. Potępił ciało. Wskazał symbolicznie by tak właśnie z nim uczynić. "Ja to nie moje ciało" tak stwierdzi adept gnostycznej ścieżki. Jesteśmy czymś więcej. Skupianie swojej całej uwagi na tym co cielesne, zmysłowe, fizyczne jest wyłącznie sprzątnięciem mieszkania, niczym więcej. Jesteśmy czymś daleko więcej niż swoje mieszkanie, niż ciało, niż namiot, który się rozpadnie. Człowiek duchowy żyje tym co duchowe, cielesny tym co cielesne.

To wiedzcie, że dla zniszczenia grzesznego ciała dawny nasz człowiek został razem z Nim ukrzyżowany po to, byśmy już więcej nie byli w niewoli grzechu. [Rz. 6,6]

3. Ukrzyżować się dla świata. Apostoł Paweł napisał:

Co do mnie, nie daj Boże, bym się miał chlubić z czego innego, jak tylko z krzyża Pana naszego Jezusa Chrystusa, dzięki któremu świat stał się ukrzyżowany dla mnie, a ja dla świata. [Gal. 6,14]

Świat jest trupem. "Kto poznał świat, znalazł trupa" głosi gnostyczna Ewangelia Tomasza. Świat bowiem jest martwy duchowo. Dlatego też ukrzyżowanie się dla świata oznacza odrzucenie

Gnostyczne znaczenie Krzyża

Napisany przez Cyprian Sajna
29 marca 2013

---

tego za czym ten świat goni - za pragnieniami umysłu - sławą, władzą, pieniędzmi i pustymi przyjemnościami. Odrzucić świat, ukrzyżować się dla świata, to unosić się jak kwiat lotosu na bagnistych wodach, być w świecie, ale nie mocząc się w jego brudzie. To być obok, spoglądać z boku na ukrzyżowany, uśmiercony i cierpiący umysł.

4. Krzyż to śmierć ego.

Z Chrystusem jestem ukrzyżowany; żyję więc już nie ja, ale żyje we mnie Chrystus [Gal. 2,20]

- głosił Wielki Apostoł. Ukrzyżować się wraz z Chrystusem, to razem z nim ukrzyżować swojego ego. To uśmiercić swoje niższe ja, to co w nas niskie, podle, fałszywe i głupie. Gdy poddamy swoje ego śmierci krzyżowej możemy wówczas powiedzieć "nie żyję już ja, ale żyje we mnie Chrystus". Tym Chrystusem, będącym symbolem Jaźni, staniemy się wówczas my sami. Nie będę żył ja - czyli ego, ale będzie żył we mnie Chrystus poucza Paweł z Tarsu. Gdy rzeczywiście tego dokonamy możemy z przekonaniem i zrozumieniem powiedzieć to co wyraził o sobie Chrystus na kartach Ewangelii Jana: "Ja jestem drogą, prawdą i życiem". Staniemy się z Chrystusem jednością, tak jak On był jednością ze swoim Ojcem.

5. Krzyż to koniunkcja przeciwieństw - pojednanie. Krzyż w swej wizualnej formie łączy lewe z prawym, górę z dołem. Apostoł Paweł w Liście do Efezjan napisał:

Albowiem On [Chrystus - mój przyp.] jest pokojem naszym, On sprawił, że z dwojga jedność powstała, i zburzył w ciele swoim stojącą pośrodku przegrodę z muru nieprzyjaźni, On zniósł zakon przykazań i przepisów, aby czyniąc pokój, stworzyć w sobie samym z dwóch jednego nowego człowieka i pojednać obojgu z Bogiem w jednym ciele przez krzyż, zniweczywszy na nim nieprzyjaźń; [Ef. 2,14-16]

Tych dwoje ludzi to Żyd przestrzegający Prawa i Poganin, nie znający wcześniej Boga. Symbolicznie - to nasze dwie natury, między którymi toczy się bój, jak napisał w "Fauście" Goethe: "dwie dusze żyją we mnie w nieustannym sporze". Krzyż będący wyrazem zjednoczenia przeciwieństw, niszczy dzielącą przegrodę między naszym cenzorem - aniołem,

Gnostyczne znaczenie Krzyża

Napisany przez Cyprian Sajna
29 marca 2013

---

a naszym buntownikiem, diabłem. Dzięki temu z dwóch, z tego dobrego i złego powstaje jeden nowy człowiek, pełen, zjednoczony i pojednany z Bogiem. Człowiek w którym cień zostaje zintegrowany, zło zjednoczone z dobrem, a nie wyparte.

Krzyż, jak w przytoczonym cytacie, pokazuje nam także koniec moralności prawa - "On zniósł zakon przykazań i przepisów". Zjednoczony, pojednany człowiek nie potrzebuje już praw, kodeksów, bo nie ma już kogo osądzać, jest niepodzielną całością, nowym człowiekiem - Chrystusem.

Uniwersalne znaczenie krzyża

Krzyż jako symbol istniał już wiele lat przed chrześcijaństwem i ma uniwersalne znaczenie duchowe, daleko wykraczające poza ramy chrześcijaństwa. Egipski krzyż Ankh, znany też jako *crux ansata*, zaadoptowany był przez chrześcijańskich gnostyków, a także koptów. Krzyż ten, będący w ogólności symbolem życia i kluczem do nieśmiertelności (zaświatów), mówi o wiecznym życiu (zaokrąglony koniec) oraz planie materialnym (krzyż poniżej). Łączy męskie z żeńskim. Ankh to atrybut bogini Lzydy i boga Ozyrysa, którzy władali zaświatami i podobnie jak Jezus powstał z martwych.

Litera "T", czyli greckie "Tau", które w istocie odnosi się do krzyża chrześcijańskiego na którym umarł Jezus (wg badaczy taką postać miały krzyże używane wówczas przez Rzymian), była

Gnostyczne znaczenie Krzyża

Napisany przez Cyprian Sajna
29 marca 2013

---

również symbolem solarne bóstwa Sumeru - Tammuza, a także później greckiego Attisa i rzymskiego Mity. Znak ten "rysowano" na czołach chrzczonych i inicjowanych w misteria, wiele lat przed zaistnieniem chrześcijaństwa.

Co zaskakujące, odnaleziono amulety, poprzedzające erę chrześcijańską, z wizerunkami ukrzyżowanych postaci. Jednym z nich jest znaleziony w Irlandii i należący do kultu Mity krzyż z podobizną, drugi zaś to amulet przedstawiający Orfeusza (obrazek poniżej). Przez wiele wieków krzyż był także używany jako symbol religijny w Grecji i Rzymie.

Motyw cierpiącego, umierającego i zmartwychwstającego boga także ma charakter uniwersalny. Nie jest "wynałazkiem" chrześcijaństwa. Dionizos, Tammuz, Orfeusz, Ozyrys, Baldur, Odyn, Mitra i wielu innych bogów i bogiń podlegało śmierci, cierpieniu, a następnie

Gnostyczne znaczenie Krzyża

Napisany przez Cyprian Sajna
29 marca 2013

---

zostawało przywracanych do życia. Choć historie te posiadają oczywiście różnice, to jednak sam motyw (ale także i pewne szczegóły) jest tożsamy.

Dla gnostyka nie jest to oczywiście żaden powód do niepokoju. Ludzie Ducha doskonale zdają sobie sprawę z tego, że Światło Gnozy przebija się na różne sposoby, w różnych miejscach i w różnych kulturach. Zbieżność motywów mitologicznych jest wręcz dowodem na istnienie uniwersalnej gnozy, która wspólna jest wszystkim ludziom. Chrześcijaństwo czerpiące z pogańskich misterii, w swym symbolicznym, gnostycznym wymiarze może być ich dopełnieniem. Krzyż nie przynależy jednak wyłącznie do kościoła, do religii chrześcijańskiej, lecz jest odwiecznym symbolem przez który wyraża się to co duchowe i mistyczne. Zgłębianie i wnikanie w istotę symboli, w oderwaniu od prostych teologicznych wyjaśnień, jest istotnie prawdziwą praktyką duchową,

Prawda bowiem przyszła na świat w symbolach, świat nie przyjąłby jej inaczej [Ewangelia Filipa]